

Dato: 22-01-2024

Sagsnummer: 29.09.00-G00-I-24

Sagsbehandler: Marianne Hallberg

Ansættelsessted: Ledelsessekretariat i SOC

Udmøntning af Forebyggelsespuljen 2024

Indledning

I budgetår 2024 er der afsat i alt 684.154 kr. til forebyggelsespuljen, som fordeles på en række forebyggende sundhedsindsatser. Alle indsatser understøtter Sundhedspolitikken vision om at fremme lighed i sundhed.

Sundhedsindsatserne i 2024 omfatter dels en fortsættelse af relevante og vigtige aktiviteter og dels igangsættelse af nye aktiviteter. Indsatser finansieret af forebyggelsespuljen er kun en lille del af de mange sundhedsindsatser i Rødovre Kommune.

Fordelingen af forebyggelsespuljens midler fremgår af vedhæftede bilag, og de enkelte indsatser er kort beskrevet nedenfor. Der er afsat en buffer, som kan bruges til at styrke eksisterende indsatser yderligere eller på nye indsatser, der viser sig relevante i løbet af året.

Nikotin- og tobaksforebyggelse

Som overskriften antyder er indsatsen mod tobaksrygning nu yderligere suppleret med et fokus på andre nikotinprodukter, som for eksempel dampning eller nikotinposer/snus.

Rødovre Kommune har siden 2020 samarbejdet med ni andre kommuner¹ på Vestegnen og Sydamager om en tiårig indsats "Klar Livet - uden røg og rusmidler." Indsatsen tager udgangspunkt i KKR Hovedstadens strategi for unges fysiske og mentale sundhed samt en røg- og nikotinfri generation 2023. Fra 2024 bliver indsatsen yderligere styrket gennem en treårig indsats finansieret med midler fra Nordea-fonden, i alt 7,4 mio. kr. til nikotinfrie fællesskaber.

Sundhedsprofilen 2021 viser, at andelen af voksne rygere i Rødovre er faldet til 14 %, og andelen af storrygere er faldet til 6 %. Data viser samtidig, at andelen, som ønsker at stoppe med at ryge, er steget til otte ud af ti rygere, hvoraf 39% ønsker hjælp til dette.

Ungeprofilundersøgelsen i 9. klasserne i Rødovre i skoleåret 2022/2023 viste, at 11 % benyttede e-cigaretter dagligt og lejlighedsvist, og 9% benyttede snus dagligt og lejlighedsvist. Der er en generel stigning i Danmark i brugen af nikotinprodukter blandt børn og unge på tværs af demografi og baggrund. Samtidig er der mangelfuld viden om skadevirkningerne ved børn og unges brug af nikotinprodukter - både blandt voksne og blandt

¹ Albertslund, Brøndby, Glostrup, Hvidovre, Høje-Tåstrup, Ishøj, Rødovre, Vallensbæk samt Dragør og Tårnby

børnene og de unge selv. Nikotin skaber afhængighed, koncentrationsbesvær og risiko for at udvikle psykisk sygdom.

Rødovre er fortsat partner i Røgfri Fremtid sammen med over 300 andre partnere. Ud over et styrket fokus på de nye nikotinprodukter, vil tobaksrygning fortsat have et centralt fokus med fokus på strukturelle rammer, rygestoprådgivning og vidensdeling.

Budget afsat til indsatsen for tobaksforebyggelse inklusiv andre nikotinprodukter inkluderer følgende indsatser:

Nikotin- og tobaksforebyggelse børn og unge

Indsatsen styrkes gennem aktiviteter og materiale udviklet i vestegnssamarbejdet "Klar Livet-uden røg og rusmidler, som er yderligere finansieret med midler fra Nordea-Fonden." Rødovre vil aktivt deltage i udvikling af indsatsen i "Klar Livet" samt følge de tre spor i Rødovre:

Spør 1: Kompetenceløft:

Aktiviteter vil inkludere udvikling af undervisningsmateriale i "Klar Livet", som kan benyttes af alle ti kommuner inkl. Rødovre. Undervisningsmaterialet inkluderer materiale om unge, nikotin og fællesskaber både for voksne og et materiale til dialog med børn og unge. En arbejdsgruppe på tværs af faggrupper nedsættes i Rødovre med fokus på kompetenceløft af de voksne, der er omkring børn og unge.

Aktiviteter i Rødovre vil inkludere viden og dialog om nikotins skadevirkninger på børn og unges hjerner samt handleorienterede muligheder for relevante faggrupper af voksne omkring børn og unge, eksempelvis: Sundhedsplejen, Tandplejen, Skole- og fritidsklubber samt forældrene. Der vil være et samarbejde med Skoleafdelingen i Børne-Kulturforvaltningen

Spør 2: Det gode træningsfællesskab uden nikotin:

"Klar Livet" har etableret et samarbejde med DGI om "Det gode træningsfællesskab", der vil være et samlet koncept af fokus på både mental sundhed og på nikotinfrie fællesskaber i idrætslivet. Konceptet skal tilføre viden om brugen af nikotinprodukter i idrætten og skabe refleksion om ny adfærd samt styrke de unges bevidsthed om, hvad der skaber mentalt sunde miljøer. ABC-modellen vil blive brugt. Konceptet vil også bidrage til at skabe bedre rammer for børn og unge i idrættens fællesskaber gennem kompetenceløft af trænere og bestyrelsesfrivillige i ABC for mental sundhed. ABC-metoden bidrager til at skabe et inkluderende miljø, hvor trænere er bevidste om, hvad der påvirker en god stemning og fællesskabsfølelse i en positiv retning. Ud af to tilkendegivelser fra idrætsforeninger om at deltage i dette spor, er det ene fra Rødovre.

Spør 3: Nikotinfrie Fællesskaber på ungdomsuddannelserne

Klar livet vil udvikle og afprøve en model for en ung-til-ung indsats med formålet at oplyse og skabe kulturændringer blandt de unge samt forankre nye rammer for inkluderende og nikotinfrie ungefællesskaber på ungdomsuddannelserne. Unge inddrages i indsatsen. Rødovre er aktivt involveret i udviklingen af indsatserne.

Andre aktiviteter omfatter tilbud om nikotinevents på ungdomsuddannelser, herunder Rødovre Gymnasium. Rødovre Sundhedscenter tilbyder nikotinstopkurser målrettet de unge og har derudover en samarbejdsaftale med Stoplinien, som tilbyder telefonisk rådgivning.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet har i november 2023 udarbejdet en ny forebyggelsesplan målrettet børn og unge – tobak, nikotin og alkohol, som blev politisk vedtaget. Forebyggelsesplanen indeholder over 30 initiativer, og der forventes ny lovgivning på området i 2024. Rødovre vil følge op på Sundhedsministeriets og Sundhedsstyrelsens anbefalinger.

Rygestop- og nikotinstopforløb

Rygestop- og nikotinstoptilbud til voksne udgør fortsat en vigtig del af tobaksforebyggelsen. Rødovre Sundhedscenter tilbyder forskellige gruppeforløb og individuelle forløb og benytter også virtuelle forløb med E-Kvit. Sundhedscentrets hjemmeside er opdateret med tilbuddene, og Facebook bruges ligeledes til at formidle tilbuddene. Formidlingen omfatter også deling af positive resultater og deltageres erfaringer.

Rødovre fortsætter med at være en del af Sundhedsfællesskabet², som også tilbyder rygestopforløb målrettet borgere med psykisk sårbarhed. Rygestopforløbene planlægges i samarbejde med Social- og Borgerservice og der afsættes midler til nikotinsubstitution til deltagerne på disse hold.

Rødovre Sundhedscenter samarbejder med Rygestopkonsulenterne, som bidrager med professionelle rådgivere efter behov. Derudover er der indgået en samarbejdsaftale med Stoplinien, der afholder 6 måneders opfølgning med de borgere, der er røgfrie efter endt rygestopforløb. Rødovre er derudover aktiv i Sundhedsklynge-Midt i forbindelse med at styrke henvisning til rygestop fra hospitalerne til klyngens ni kommuner samt tilbyde borgerne rygestopforløb på tværs af alle de ni kommuner.

Strukturel indsats med Røg- og nikotinfrie idrætsanlæg

I oktober 2022 vedtog Kommunalbestyrelsen at indføre røg- og nikotinfrie idrætsanlæg som led i Handleplan for Røgfri Fremtid. Alle idrætsanlæg i Rødovre har nu skiltning om at områderne er røg- og nikotinfrit. I 2024 vil et samarbejde mellem Børne- Kulturforvaltningens Kultur- og Fritid og Social- og Sundhedsforvaltningen arbejde videre på bæredygtigheden og se på de udfordringer, der opstår i overholdelse af reglerne samt hvordan vi kan løse dem, så børn og unge kan færdes uden påvirkning af røg- og nikotinprodukter.

Mental sundhed

Mental sundhed er en stigende udfordring blandt både unge og voksne. Rødovres Sundhedspolitik har fem strategier, hvoraf "Trivsel i Top" er strategien for mental sundhed. I 2024 er planen at udarbejde en handleplan for de aktiviteter og indsatser Rødovre vil fokusere på. Ved udarbejdelse af handleplanen vil der være særlig opmærksomhed på at undgå overlap mellem indsatser rettet mod forskellige målgrupper og i stedet sikre sammenhæng: For børn og unge er der i 2024 afsat et helt trivselsår med Børne- og Kulturforvaltningen som leder af indsatsen og med bidrag af ressourcer og sundhedsfaglig viden fra Sundhedsplejen og sundhedsområdet.

På voksen- og ældreområdet vil fokus på mental sundhed også have fokus på bevægelse og fællesskaber. Søvn er vigtig for den mentale sundhed og trivsel hos både børn, unge og voksne. Søvn er et emne, som både Rødovre Sundhedscenter og Sundhedsplejen vil styrke deres kompetencer med. Der er derfor afsat midler til søvnkurser i 2024.

Rødovre Sundhedscenter planlægger at indgå et samarbejde med ABC for mental sundhed. Mental sundhed er et integreret fokus i tilbuddene i Rødovre Sundhedscenter. Delelementer fra ABC for mental sundhed bliver allerede benyttet i Kulturvitaminindsatsen. Derudover vil Sundhedscentret fortsætte med at tilbyde to kurser i "Mental Balance" for borgere, der har stress.

"Overvægt"

² Sundhedsfællesskabet er et samarbejde mellem socialpsykiatrien og sundhedsområdet i fire kommuner: Albertslund, Glostrup, Høje-Taastrup og Rødovre.

Rødovre Sundhedscenter tilbyder forskellige forløb for borgere med ønske om at ændre vaner, inklusiv for en sundere vægt. Derudover tilbyder Rødovre Sundhedscenter rådgivning og forløb i "Vægtenheden", som nu er understøttet af den digitale platform Behandlerlicens Pro. Platformen giver mulighed for at følge deres rådgivning i Vægtenheden, og de har adgang til den viden og de vejledninger, der ligger på platformen. Platformen er udviklet til "Holbækmodellen", som er den metode Vægtenheden benytter. Udover at platformen understøtter rådgivningssamtaler, bidrager den til at styrke dokumentation af indsatsen gennem et statistikmodul. Målgrupperne er både børn, unge og deres forældre samt voksne:

Børn og unge: Sundhedsplejerskerne, som ser alle børn og unge i skolerne henviser systematisk, de børn og unge, som har overvægt eller er i risiko for at udvikle overvægt, til et tilbud i Rødovre Kommunes "Vægtenheden for børn og unge". Den systematiske henvisning bidrager til, at alle familier, der har et barn eller en ung med overvægt, får tilbuddet.

Voksne: Men den nye digitale platform kan Rødovre Sundhedscenter tilbyde en kombination af individuel rådgivning og grupperådgivning. Der har været et øget antal voksne, som ønsker dette forløb.

Bevægelse

Handleplanen for "Rødovre i bevægelse" inkluderer indsatser, der starter op i 2024. Disse inkluderer en indsats for ældre, som vil blive kombineret med mental sundhed og fællesskaber. Den anden indsats er walkability, hvor der skal identificeres forskellige mulige gåruter sammen med borgere i deres lokalområder, inklusiv i nogle af de nye boligområder som Gartnerbyen og Irmabyen. Disse ruter bliver udviklet sammen med borgeren i projektet "Når jeg bliver gammel", som Kulturafdelingen i Børne-Kulturforvaltningen har fået midler til fra Social- og Boligstyrelsen.

Seksuel sundhed

Sundhedsplejerskerne giver dialogbaseret undervisning i seksuel sundhed til 9- og 10 klasser på Ungecenter 2610.

Sund By Netværket

Rødovre Kommune er medlem af Sund By Netværket, som bidrager til at understøtte det danske folkesundhedsarbejde. Det er et fagligt netværk, der skaber rammer for erfaringsudveksling og netværkssamarbejde samt udvikling af ny viden og omsætter viden til implementering og praksis. Der er i alt 52 kommuner, der er medlem af Netværket. Rødovre kommune er aktiv deltager i de relevante temagrupper, hvor vi både kan bidrage og få sundhedsfaglig viden og inspiration til metoder. Aktuelt er Rødovre fast medlem af Temagruppen for tobak og nikotin samt overvægt. I 2024 vil vi blandt andet se nærmere på temagrupperne - kultur og sundhed, sund aldring og søvn.

Kommunal Pro:

Rødovre Sundhedscenter planlægger at indgå aftale med Kommunal Licens PRO, som er en digital platform, der kan understøtte og motivere familien/den voksne i at forebygge vægtøgning samt fremme sundere livsstil og trivsel fx via kost, motion og bedre søvn. Forebyggelsesmidlerne vil indgå i oprettelsen af denne aftale.

Se bilag II. med fordeling af forebyggelsesmidlerne